

حجت الاسلام واعظی تبیین کرد؛ نظریه عدالت پژوهی علامه طباطبائی

حجت الاسلام واعظی در رد سه نظریه بیان شده درباره اعتقاد علامه طباطبائی به عدالت گفت: به نظر بنده سه تالی فاسد بیان شده درباره نظریه عدالت علامه صحیح نیست، چرا که تمام سخنان علامه درباره عدالت و فضیلت عدالت این سخنان نیست، مطالب بیان شده سطحی از سخنان ایشان درباره عدالت است.

حجت الاسلام واعظی در رد سه نظریه بیان شده درباره اعتقاد علامه طباطبائی به عدالت گفت: به نظر بنده سه تالی فاسد بیان شده درباره نظریه عدالت علامه صحیح نیست، چرا که تمام سخنان علامه درباره عدالت و فضیلت عدالت این سخنان نیست، مطالب بیان شده سطحی از سخنان ایشان درباره عدالت است.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری رسا، حجت الاسلام احمد واعظی، رییس دفتر تبلیغات اسلامی ظهر امروز در همایش بین المللی اندیشه های علامه طباطبائی در تفسیر المیزان که در مؤسسه امام خمینی (ره) برگزار شد، به بررسی نظریه علامه درباره عدالت پرداخت.

وی گفت: در مکاتب فلسفی و سیاسی نقطه نظرات و دیدگاه هایی داریم که به فضیلت عدالت اعتقاد دارند ولی عدالت اجتماعی را باور ندارند همانند لیبرال های کلاسیک.

رییس دفتر تبلیغات اسلامی با بیان این که به هر متفکری که در بخش یا بخشی از حوزه عدالت پژوهشی را انجام دهد، نظریه پرداز عدالت و یا عدالت پژوه می گویند، اظهار داشت: هر چند این فرد به صورت جامع درباره عدالت اجتماعی سخن نگفته باشد باز هم به او عدالت پژوه می گویند.

حجت الاسلام واعظی با بیان این که علامه طباطبائی نیز نظریه پرداز حوزه عدالت هستند، خاطرنشان کرد: ایشان درباره مفهوم، تعریف، ضرورت، منشأ ارزشمند و دیگر مباحث عدالت سخن گفته است، در تفسیر المیزان و اصول فلسفه نیز در این باره مباحثی را بیان کرده است.

وی یادآور شد: البته علامه درباره مواردی همانند شاخص، معیار، نسبت عدالت اجتماعی و دیگر مسائل مربوط به این حوزه بحث نکرده است، ایشان نیز همانند سایر متفکران بخش های را بیان و بخش هایی را مغفول گذاشته اند.

رییس دفتر تبلیغات اسلامی با بیان این که برخی در بخشی از بحث های علامه طباطبائی درباره عدالت مناقشه کرده اند، خاطرنشان کرد: حتی شاگردان ایشان نیز در بخش ها از گفته استاد خود نقد وارد می کنند.

وی تصریح کرد: علامه طباطبائی در باب ضرورت عدالت و منشأ تصدیق به ارزشمندی آن می فرمایند که عدالت به استخدام گری انسان باز می گردد، به این که انسان برای رفع نیازهای خود تمایل دارد دیگران را همانند ابزاری به کار گرفته و به استخدام خود در بیاورد؛ از این رو انسان به صورت طبیعی به دنبال سود خود از دیگران است و برای سود خود سود همه را می خواهد و در اجتماع نیز عدل اجتماعی را بیان می کند.

حجت الاسلام واعظی بیان داشت: ایشان درباره حسن عدالت و قبح ظلم نیز می فرمایند «حسن عدل و قبح ظلم یک امر اعتباری است» که از نظر مشهور افراد پیوند زدن عدالت به اعتبارات و استخدام گری انسان سه تالی فاسد دارد.

وی افزود: به گفته افراد نخستین تالی فاسد این است که انسان مدنی به طبع نخواهد بود، بلکه مدنی به اضطرار خواهد بود؛ اضطرار برای رفع حوائج سبب می شود فرد به مدنیت روی کند؛ تالی فاسد دوم این است که عدالت یک فضیلت نیست بلکه اضطرار اجتماعی است.

رییس دفتر تبلیغات اسلامی یادآور شد: سومین تالی فاسد نیز این خواهد بود که عدالت یک ارزش فی نفسه نمی شود، بلکه ارزش ابزاری می شود، یعنی عدالت ارزشمند است چرا که ابزار است برای رسیدن به نفع است.

حجت الاسلام واعظی در رد این سه نظریه گفت: به نظر بنده سه تالی فاسد بیان شده درباره نظریه عدالت علامه صحیح نیست، البته منظور این نیست که علامه این سخنان را بیان نکرده ولی تمام سخنان علامه درباره عدالت و فضیلت عدالت این سخنان نیست، مطالب بیان شده سطحی از سخنان ایشان درباره عدالت است، یعنی این اقل سخنان ایشان درباره عدالت را بیان کرده و دارای عمق است.

وی تأکید کرد: بلکه علامه تحلیلی از ارزشمندی عدالت را در سطح شعور اجتماعی مطرح می کند؛ یعنی بشر فارغ از هر دین، مذهب و رتبه کمال روحی در سطح ناظر شعور اجتماعی به این درک می رسد که عدالت یک چیز خوب و پسندیده ای است که اگر رعایت شود برای جامعه سود خواهد داشت.

رییس دفتر تبلیغات اسلامی ادامه داد: ایشان همچنین بیان می کند که توحید و عدالت یک امر فطری است، یعنی فطرت بشر ناطق آنها است، همچنین برای عقل عملی بشر که حسن و قبح ها را درک می کند دو سطح قائل می شود، یک عقل عملی که در همه افراد بالفعل بوده و گرفته شده از احساسات و شهوات است، این سطح عقل عملی همان سطح عقل عملی است که به سطح شعور اجتماعی درباره عدل می رسد.

وی ادامه داد: علامه همچنین یک سطح بالقوه ای نیز برای عقل عملی بیان می کند که برگرفته از نفس ناطقه قدسیه انسان است که در افراد بسیاری بالقوه بوده و بالفعل نشده است، علامه بیان می کند که وحی بر فعلیت بخشیدن این عقل عملی کم می کند، از این رو بنده سه اشکال وارده را برای علامه درست نمی دانم